

Het Tokyo Kwartet ▶ Foto: Henry J. Fair

Strijkkwartet in beweging

Door Aad van der Ven

Als één genre in de klassieke muziek van oudsher een elitair imago heeft, is het wel het strijkkwartet. Maar als er één categorie is die vooral de laatste tijd zich verjongd heeft is het hetzelfde strijkkwartet. De ene na de andere fantastische groep heeft, zich in de afgelopen jaren aangediend. Ook Nederland kan aardig meekomen met formaties als het EnAccord Kwartet en het Vermeer Kwartet.

Daarnaast blijft een aantal oude kwartetten onverminderd tot de top behoren, ook al hebben zich gedurende tientallen jaren diverse wijzigingen in de samenstelling voorgedaan. Tot die selecte groep behoort zeker het nu veertigjarige Tokyo Kwartet, dat volgende week op bezoek komt bij de Stichting voor Kamermuziek.

Het ensemble bestond aanvankelijk, zoals de naam al doet vermoeden, uit louter Japanners, maar dat is nu slechts voor vijftig procent het geval. Wel speelt de altviolist Kazuhide Isomura nog steeds mee. Hij was veertig jaar geleden één van de oprichters van de groep. Tweede violist Kikuei Ikeda kwam er iets later bij. Beiden zijn overigens grotendeels in Amerika opgeleid. In 1999 trad de Engelse cellist Clive Greensmith tot het kwartet toe, drie jaar later gevolgd door de Canadese eerste violist Martin Beaver, ooit winnaar van de tweede prijs op het Brusselse Koningin Elisabeth Concours.

Beaver heeft illustere voorgangers, onder wie de Rus Mikhail Kopelman, ex-primarius van het Borodin Kwartet. Ook met de Canadees lijkt het Tokyo

Kwartet zijn hoge niveau te kunnen handhaven, zo leren recente opnamen.

Wel lopen traditionele, tientallen jaren geleden opgerichte kwartetten het gevaar dat ze in althans een deel van het repertoire niet de frisheid en de zin voor avontuur bezitten die sommige jonge ensembles tonen. Dan spreken we vooral over componisten als Haydn, Mozart en Beethoven. Die worden soms danig opgefrist onder de handen van musici met gevoel voor de specifieke stijl van deze muziek, ofwel de historisch georiënteerde categorie, al dan niet met 'authentieke' instrumenten.

Waar de musici van het Tokyo Kwartet – alle vier bespelen ze een Stradivarius – in dat opzicht momenteel staan zullen we volgende week niet te weten komen. Hun programma bestaat namelijk uit negentiende- en twintigste-eeuwse stukken, geschreven door Schumann, Barber en Takemitsu.

Het gekozen werk van de Amerikaan Samuel Barber, het Strijkkwartet opus 11, bevat als middendeel een Adagio dat iedereen bekend is. Met zijn droevige, maar toch verheven lyriek is het tot de composities gaan behoren, die bij uitvaarten of in de media bij natuurrampen en andere calamiteiten het vaakst ten gehore worden gebracht. Dan wordt het stuk gewoonlijk in de versie voor strijkorkest gespeeld. Barber is met dit 'Adagio for Strings' beroemd geworden. Terwijl hij toch zo veel meer te bieden heeft.

Tokyo Kwartet. Werken van Barber, Takemitsu en Schumann. Dinsdag 20/4, 20.15 uur, Diligentia.